

PRÍLOHA 2

**DOHOVOR
o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov**

Členovia sa dohodli takto:

Článok 1

Rozsah a uplatňovanie

1. Pravidlá a postupy tohto dohovoru sa budú uplatňovať na spory predložené na základe ustanovení týkajúcich sa konzultácií a ustanovení o urovnávaní sporov podľa dohôd uvedených v Dodatku 1 tohto dohovoru (ďalej len „uvedené dohody“). Pravidlá a postupy tohto dohovoru sa budú taktiež uplatňovať na konzultácie a urovnávanie sporov medzi členmi, ktoré sa týkajú ich práv a povinností podľa ustanovení Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len "Dohoda WTO") a tohto dohovoru, posudzovanými samostatne alebo spoločne s inou uvedenou dohodou.

2. Pravidlá a postupy tohto dohovoru sa budú uplatňovať v nadväznosti na špecifické alebo dodatkové pravidlá a postupy o urovnávaní sporov obsiahnuté v uvedených dohodách a stanovených v Dodatku 2 tohto dohovoru. V prípade, že existuje rozdiel medzi pravidlami a postupmi podľa tohto dohovoru a špecifickými alebo dodatkovými pravidlami a postupmi stanovenými v Dodatku 2, použijú sa špecifické alebo dodatkové pravidlá a postupy stanovené v Dodatku 2. V sporoch zahŕňajúcich pravidlá a postupy podľa viac ako jednej z uvedených dohôd, v prípade rozporu medzi špecifickými alebo dodatkovými pravidlami a postupmi podľa dohôd, ktoré sa preskúmavajú a sporné strany sa nemôžu dohodnúť na pravidlách a postupoch počas 20 dní od vytvorenia poroty, predseda Orgánu na urovnávanie sporov (ďalej len "DSB") ustanoveného podľa článku 2 ods. 1 určí po konzultácii so spornými stranami v lehote 10 dní od podania žiadosti ktoréhokoľvek člena pravidlá a postupy, ktoré sa použijú. Predseda sa bude riadiť zásadou, podľa ktorej špecifické alebo dodatkové pravidlá a postupy by sa mali používať tam, kde je to možné, a pravidlá a postupy stanovené v tomto dohovore by sa mali používať do takej miery, aká je nevyhnutná na predchádzanie rozporom.

Článok 2

Vykonávanie

1. Na vykonávanie pravidiel a postupov, ako aj ustanovení o konzultáciách a urovnávaní sporov podľa uvedených dohôd, ak nie je v uvedených dohodách stanovené inak sa zriaďuje Orgán na urovnávanie sporov. Následne DSB bude mať oprávnenie zriaďovať poroty, prijímať správy od poroty a Odvolacieho orgánu, zabezpečovať dohľad nad vykonávaním rozhodnutí a odporúčaní a schvaľovať pozastavenie koncesíí a iných záväzkov podľa uvedených dohôd. Ak ide o spory týkajúce sa uvedenej dohody, ktorou je viacstranná obchodná dohoda, výraz "člen", používaný v tomto dohovore sa bude vzťahovať len na tých členov, ktorí sú stranami príslušnej viacstrannej obchodnej dohody. V prípade, ak DSB postupuje podľa ustanovení o urovnávaní sporov z viacstrannej obchodnej dohody, sú iba členovia, ktorí sú stranami takejto dohody, oprávnení zúčastňovať sa na rozhodnutiach alebo opatreniach prijatých DSB týkajúcich sa tohto sporu.

2. DSB bude informovať príslušné rady a výbory WTO o vývoji v sporoch vzťahujúcich sa na ustanovenia príslušných uvedených dohôd.

3. DSB sa bude schádzať tak často, ako bude nevyhnutné na vykonávanie jeho funkcií v lehotách stanovených v tomto dohovore.

4. Tam, kde pravidlá a postupy tohto dohovoru predpokladajú, že DSB prijme rozhodnutie, urobí sa tak na základe jednomyselnosti.¹⁾

Článok 3

Všeobecné ustanovenia

1. Členovia potvrdzujú svoju oddanosť princípom urovnávania sporov doposiaľ uplatňovaných podľa článkov XXII a XXIII GATT 1947 a podľa pravidiel a postupov ďalej rozpracovaných a upravených v tomto dohovore.

2. Systém urovnávania sporov v rámci WTO je základným článkom v zabezpečovaní ochrany a transparentnosti mnohostranného obchodného systému. Členovia uznávajú, že slúži na zabezpečenie ochrany práv a záväzkov členov podľa uvedených dohôd a na vyjasnenie existujúcich ustanovení týchto dohôd v súlade s obvyčajovými pravidlami výkladu

¹) Rozhodnutie DSB sa bude považovať za jednomyselné v záležitosti, ktorá mu bola predložená na posúdenie vtedy, ak žiadny člen prítomný na zasadaní, na ktorom sa rozhodnutie prijalo, formálne nenamieta voči navrhnutému rozhodnutiu.

medzinárodného práva verejného. Odporúčania a rozhodnutia DSB nemôžu rozšíriť alebo zmenšiť práva a záväzky poskytnuté uvedenými dohodami.

3. Urýchlené urovnávanie akejkoľvek situácie, o ktorej sa člen domnieva, že výhoda vyplývajúca mu priamo alebo nepriamo z uvedených dohôd je zmenšená v dôsledku opatrení prijatých iným členom, je neodmysliteľné na účinné fungovanie WTO a na udržanie spravodlivej rovnováhy medzi právami a povinnosťami členov.

4. Odporúčania alebo rozhodnutia prijaté DSB budú zamerané na úspešné urovnávanie záležitostí v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z tohto dohovoru a podľa uvedených dohôd.

5. Všetky riešenia záležitostí formálne vznesených podľa ustanovení uvedených dohôd, týkajúcich sa konzultácií a urovnávania sporov vrátane rozhodnutia rozhodcovského konania, budú v súlade s týmito dohodami a nebudú rušiť alebo zmenšovať výhody vyplývajúce ktorémukoľvek z členov podľa týchto dohôd, ani nebudú prekážať v dosiahnutí akéhokoľvek cieľa týchto dohôd.

6. Vzájomne dohodnuté riešenia záležitostí formálne vznesených v súlade s ustanoveniami o konzultáciách a urovnávaní sporov podľa uvedených sa oznámia DSB a príslušným radám a výborom, pred ktorými môžu všetci členovia vzniesť v tejto záležitosti akúkoľvek otázku.

7. Pred podaním sťažnosti člen preskúma, či opatrenia podľa týchto postupov budú účelné. Cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov je zabezpečiť pozitívne urovnávanie sporu. Riešenie, ktoré je pre sporné strany prijateľné a je v zhode s uvedenými dohodami, bude vedome uprednostnené. V prípade, že nedôjde k vzájomne prijateľnému riešeniu, je obvyčajne prvým cieľom mechanizmu na urovnávanie sporov zabezpečiť, aby boli príslušné opatrenia v prípade, ak sa zistí, že tieto nie sú v zhode s ustanoveniami ktorejkoľvek z uvedených dohôd, odstránené. K ustanoveniu o vyrovnaní by sa malo prikrčiť len v prípade, ak okamžité odstránenie opatrenia je neuskutočniteľné a len ako k dočasnému opatreniu na obdobie, dokiaľ nebude opatrenie, ktoré je nezlučiteľné s uvedenou dohodou, odstránené. Posledným krokom, ktorý tento dohovor poskytuje členovi sporu odvolávajúcemu sa na postupy urovnávania sporov, je možnosť pozastavenia uplatňovania koncesíí alebo iných záväzkov podľa uvedených dohôd na nediskriminačnom základe voči iným členom za predpokladu, že DSB dá na to súhlas.

8. V prípadoch, kde došlo k porušeniu záväzkov podľa uvedenej dohody, predbežne sa predpokladá, že toto opatrenie spôsobuje zrušenie alebo zmenšenie výhod. To znamená, že sa obvyčajne predpokladá, že porušenie pravidiel má nepriaznivý účinok na iných členov strany uvedenej dohody a v takýchto prípadoch bude záležať na členovi, proti ktorému bola sťažnosť vznesená, aby ju vyvrátil.

9. Ustanovenia tohto dohovoru sa nedotýkajú práv členov žiadať oficiálny výklad ustanovení uvedenej dohody prostredníctvom prijatia rozhodnutia podľa Dohody WTO alebo uvedenej dohody, ktorou je viacstranná obchodná dohoda.

10. Rozumie sa, že žiadosti o zmierovacie konanie a použitie postupov na urovnávanie sporov by nemali byť zamýšľané alebo považované za nepriateľský akt, ale v prípade vzniku sporu sa všetci členovia budú zaoberať týmito postupmi v dobrej viere o jeho vyriešenie. Sťažnosti a protisťažnosti týkajúce sa odlišných záležitostí by sa nemali spájať.

11. Tento dohovor sa použije len v prípadoch nových žiadostí o konzultácie podľa ustanovení o konzultáciách uvedených dohôd predložených v deň alebo po dni nadobudnutia platnosti Dohody WTO. Čo sa týka sporov, pre ktoré žiadosť o konzultácie bola podaná podľa GATT 1947 alebo podľa ktorejkoľvek inej predchádzajúcej dohody pred nadobudnutím platnosti Dohody WTO, zostanú uplatňované²⁾ príslušné pravidlá a postupy, ktoré sú v platnosti bezprostredne pred nadobudnutím platnosti Dohody WTO.

12. Bez ohľadu na odsek 11, ak je sťažnosť založená na niektorej z uvedených dohôd vznesená rozvojovou členskou krajinou proti rozvinutej členskej krajine, žalujúca strana bude mať právo dovolávať sa, namiesto voľby k ustanoveniam obsiahnutých v odsekoch 4, 5, 6 a 12 tohto dohovoru, na zodpovedajúce ustanovenia Rozhodnutia z 5. apríla 1966 (BISD 14S/18), okrem tých prípadov, keď porota zväží, že časový rámec stanovený v odseku 7 Rozhodnutia je nedostatočný na predloženie jej správy a so súhlasom žalujúcej strany môže byť táto lehota predĺžená. V prípade, že sú rozdiely medzi pravidlami a postupmi odsekov 4, 5, 6 a 12 a zodpovedajúcimi pravidlami a postupmi Rozhodnutia, budú rozhodovať posledne uvedené.

Článok 4

Konzultácie

1. Členovia potvrdzujú svoje rozhodnutie posilňovať a zlepšovať účinnosť konzultačných postupov používaných členmi.

²⁾ Tento odsek sa tiež uplatní na spory, pre ktoré sa správy porôt neschválili alebo plne nevykonali.

2. Každý člen sa zaväzuje s porozumením posudzovať všetky pripomienky, ktoré mu budú zaslané akýmkoľvek iným členom v súvislosti s príslušnými opatreniami, ktoré sa týkajú pôsobenia akejkoľvek uvedenej dohody prijatej na jeho území a zabezpečiť primerané možnosti na konzultácie o týchto pripomienkach.³⁾

3. Ak je žiadosť o konzultácie predložená na základe uvedenej dohody, člen, ktorému je žiadosť adresovaná, ak nie je vzájomne inak dohodnuté, na ňu odpovie v lehote do 10 dní od jej obdržania a v dobrej miere začne konzultácie v lehote, ktorá neprekročí 30 dní odo dňa prijatia žiadosti, s cieľom dosiahnuť vzájomne uspokojivé riešenie. Ak člen neodpovie v priebehu desiatich dní po dátume obdržania žiadosti, alebo nezačne konzultácie v lehote neprekračujúcej 30 dní, alebo v lehote inak vzájomne dohodnutej po dátume prijatia žiadosti, potom člen, ktorý požiadal o začatie konzultácie, môže priamo požiadať o ustanovenie poroty.

4. Všetky takéto žiadosti o konzultácie člen požadujúci konzultácie oznámi DSB a príslušným radám a výborom. Každá žiadosť o konzultácie bude predložená písomne a bude obsahovať odôvodnenie žiadosti vrátane uvedenia sporných opatrení, ktoré sa navrhujú, a právneho odôvodnenia žaloby.

5. V priebehu konzultácií, uskutočňovaných v súlade s ustanoveniami uvedenej dohody, a predtým, než budú prijaté ďalšie opatrenia podľa tohto dohovoru, členovia by sa mali pokúsiť o uspokojivé usporiadanie záležitosti.

6. Konzultácie budú dôverné a nebudú na ujmu práv žiadneho člena v akomkoľvek prípadnom ďalšom pokračovaní procesu.

7. Ak konzultácie nevedú k urovnaniu sporu v priebehu 60 dní od dátumu prijatia žiadosti o konzultácie, môže žalujúca strana požadovať ustanovenie poroty. Túto žiadosť môže predložiť v lehote 60 dní, ak konzultujúce strany spoločne prídu k záveru, že prostredníctvom konzultácií sa nepodarilo urovnať spor.

8. V naliehavých prípadoch, vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze, členovia začnú konzultácie v lehote nepresahujúcej 10 dní od dátumu prijatia žiadosti. Ak na konzultáciách nedošlo k urovnaniu sporu do 20 dní od dátumu prijatia žiadosti, môže žalujúca strana požadovať ustanovenie poroty.

9. V naliehavých prípadoch, vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru podliehajúceho skaze, vynaložia sporné strany, porota alebo odvolací orgán všetko úsilie na urýchlenie procesu v najväčšej možnej miere.

10. Počas konzultácií by členovia mali venovať zvláštnu pozornosť problémom a záujmom rozvojových členských krajín.

11. Vždy, keď sa člen iný ako členovia zúčastňujúci sa konzultácií domnieva, že má podstatný obchodný záujem o účasť na konzultáciách vedených podľa článku XXII 1 ods. 1 GATT 1994, článku XXII ods. 1 GATS alebo podľa zodpovedajúcich ustanovení iných uvedených dohôd,⁴⁾ môže oznámiť konzultujúcim členom a DSB v priebehu desiatich dní od podania žiadosti o konzultácie podľa zmienenej článku svoje želanie zúčastňovať sa konzultácií. Takýto člen bude zapojený do konzultácií za predpokladu, že ten člen, ktorému žiadosť o konzultácie bola predložená, súhlasí s tým, že záujem je opodstatnený. V takomto prípade budú členovia informovať DSB. Ak žiadosť o zapojenie do konzultácií nie je prijatá, žiadajúci člen bude môcť požadovať konzultácie podľa článku XXII ods. 1 alebo článku XXIII 1 ods. 1 GATT 1994, článku XXII ods. 1 alebo článku XXIII ods. 1 GATS, alebo podľa zodpovedajúcich ustanovení iných uvedených dohôd.

Článok 5

Dobré služby, zmierovacie konanie a sprostredkovanie

1. Dobré služby, zmierovacie konanie a sprostredkovanie sú postupy, ktoré sú uskutočňované dobrovoľne, ak sa sporné strany tak dohodnú.

2. Postupy zahrňujúce dobré služby, zmierovacie konanie a sprostredkovanie, a predovšetkým stanoviská prijaté spornými stranami počas týchto procesov, budú dôverné a nepoškodia práva ktorejkoľvek strany v prípadnom ďalšom pokračovaní procesu podľa týchto postupov.

³⁾ Tam, kde ustanovenia akejkoľvek inej uvedenej dohody týkajúcej sa opatrení prijatých vládami alebo regionálnymi alebo miestnymi orgánmi na území člena, sú rozdielne od ustanovení tohto odseku, budú ustanovenia tejto dohody rozhodné.

⁴⁾ Zodpovedajúce ustanovenia o konzultáciách v uvedených dohodách sú uvedené v týchto dohodách: Dohoda o poľnohospodárstve, článok 19; Dohoda o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení, článok 11 ods. 1; Dohoda o textile a odevoch, článok 8 ods. 4; Dohoda o technických prekážkach v obchode, článok 14 ods. 1; Dohoda o obchodných aspektoch investičných opatrení, článok 8; Dohoda o uplatňovaní článku VI GATT 1994, článok 17 ods. 2; Dohoda o uplatňovaní článku VII GATT 1994, článok 19 ods. 2; Dohoda o inšpekcii pred naložením, článok 7; Dohoda o pravidlách pôvodu tovaru, článok 7; Dohoda o dovoznom licenčnom konaní, článok 6; Dohoda o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach, článok 30; Dohoda o ochranných opatreniach, článok 14; Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, článok 64.1 a všetky ostatné zodpovedajúce ustanovenia viacstranných obchodných dohôd týkajúce sa konzultácií tak, ako sú určené príslušnými orgánmi každej dohody a ako je oznámené DSB.

3. Dobré služby, zmierovacie konanie a sprostredkovanie môžu byť požadované kedykoľvek každou spornou stranou. Tieto postupy sa môžu začať kedykoľvek a taktiež môžu byť skončené kedykoľvek. Ihneď po skončení dobrých služieb, zmierovacieho konania a sprostredkovania môže žalujúca strana požiadať o ustanovenie poroty.

4. Ak budú dobré služby, zmierovacie konanie alebo sprostredkovanie začaté počas 60 dní od dátumu prijatia žiadosti o konzultácie, musí žalujúca strana pred požiadanim o ustanovenia poroty vyčkat' uplynutie lehoty 60 dní od dátumu prijatia žiadosti o konzultácie. Žalujúca strana môže požiadať o ustanovenie poroty v priebehu šesťdesiatdňovej lehoty, ak sporné strany spoločne usúdia, že dobré služby, zmierovacie konanie alebo sprostredkovanie pri urovnávaní sporu neboli úspešné.

5. Ak sa tak sporné strany dohodnú, postupy v rámci dobrých služieb, zmierovacieho konania a sprostredkovania môžu pokračovať súbežne s konaním poroty.

6. Generálny riaditeľ môže z titulu svojej funkcie (ex officio) ponúknuť dobré služby, zmierovacie konanie alebo sprostredkovanie s úmyslom pomôcť členom urovnať spor.

Článok 6

Ustanovenie poroty

1. Ak o to žalujúca strana požiada, bude porota ustanovená najneskôr na zasadnutí DSB bezprostredne nasledujúcim po tom, keď sa žiadosť po prvýkrát objavila ako bod programu rokovania DSB, pokiaľ na tomto stretnutí DSB nebude jednomyselne rozhodnuté, že porota ustanovená nebude.⁵⁾

2. Žiadosť o ustanovenie poroty bude podaná písomne. V žiadosti bude uvedené, či sa konali konzultácie, bude obsahovať popis sporných opatrení a bude poskytovať krátky súhrn právnych dôvodov žaloby postačujúcich na jasné uvedenie problému. V prípade, že žiadajúca strana požiada o ustanovenie poroty s iným ako štandardným zmocnením, bude jej písomná žiadosť obsahovať navrhované špeciálne zmocnenie.

Článok 7

Zmocnenie poroty

1. Poroty budú mať, ak sa sporné strany nedohodnú inak v lehote 20 dní od jej ustanovenia, tieto zmocnenia:

„Preskúmať vo svetle príslušných ustanovení (názov dohody/dohôd citovanej/ných stranami sporu) záležitosť predloženú DSB prostredníctvom strany (meno strany) v dokumente ... a učiniť taký nález, ktorý napomôže DSB pri vypracovávaní odporúčaní alebo rozhodnutí podľa tejto/týchto dohody/dohôd.“

2. Poroty preskúmajú príslušné ustanovenia uvedenej dohody alebo dohôd citovaných stranami sporu.

3. Pri ustanovení poroty môže DSB zmocniť svojho predsedu, aby formuloval zmocnenie poroty po konzultácii so spornými stranami podľa ustanovení odseku 1. Takto vymedzené zmocnenie bude oznámené všetkým členom. Ak bude prijaté iné ako štandardné zmocnenie, môže ktorýkoľvek člen položiť v tejto súvislosti DSB akúkoľvek otázku.

Článok 8

Zloženie poroty

1. Poroty budú zložené z kvalifikovaných vládnych alebo nevládnych jednotlivcov vrátane osôb, ktoré boli členmi poroty alebo predložili prípad porote, ktoré zastupovali člena alebo zmluvnú stranu GATT 1947, alebo boli zástupcami člena v Rade alebo Výbore niektorých z uvedených dohôd, alebo ktoré pôsobili v Sekretariáte, alebo ktoré vyučovali alebo publikovali v oblasti medzinárodného práva alebo politiky, alebo pôsobili vo funkcii vyššieho štátneho úradníka pre oblasť obchodnej politiky v členskej krajine.

2. Členovia skupín odborníkov by mali byť vyberaní tak, aby bola zabezpečená ich nezávislosť, dostatočne rozdielny pôvod a vzdelanie a široká škála skúseností.

3. Občania členských krajín, ktorých vlády⁶⁾ sú spornými stranami alebo tretími stranami daného sporu, podľa článku 10 ods. 2 nebudú plniť úlohy v porote týkajúce sa tohto sporu, iba ak by sa sporné strany dohodli inak.

⁵⁾) Ak o to žalujúca strana požiada, zasadnutie DSB bude na tento účel zvolané do 15 dní od podania žiadosti za predpokladu, že zasadnutie bude oznámené najmenej desať dní vopred.

⁶⁾) V prípadoch, kde spornými stranami je colná únia alebo spoločný trh, budú sa tieto ustanovenia vzťahovať na občanov všetkých členských krajín colnej únie alebo spoločného trhu.

4. S cieľom napomôcť pri výbere osôb sekretariát bude viesť indikatívny zoznam osôb, ktoré majú alebo nemajú vzťah k vládny orgánom a sú kvalifikovaní podľa odseku 1, spomedzi ktorých môžu byť navrhnutí vhodní členovia poroty. Tento indikatívny zoznam bude zahŕňať prehľad členov porôt bez vzťahu k vláde, ktorý bol zostavený zmluvnými stranami GATT 30. novembra 1984 (BISD 31S/9) a ďalšie súpisy a indikatívne zoznamy zostavené na základe akejkolvek z uvedených dohôd a bude evidovať mená osôb z týchto súpisov a indikatívnych zoznamov v čase nadobudnutia platnosti Dohody WTO. Členovia môžu pravidelne navrhovať vládnych alebo mimovládnych jednotlivcov na zaradenie do indikatívnych zoznamov s uvedením potrebných informácií o ich znalostiach medzinárodného obchodu a častí alebo obsahových tém súvisiacich s uvedenými dohodami a tí budú pridaní do zoznamu po schválení DSB. Pre každého jednotlivca budú v zozname vyznačené špecifické oblasti ich skúseností alebo odbornej znalosti jednotlivých častí alebo obsahových tém uvedených dohôd.

5. Porota bude zložená z troch členov, ak sa sporné strany nedohodnú v lehote 10 dní od jej ustanovenia, že sa porota bude skladať z piatich členov. Členovia budú ihneď oboznámení o zložení poroty.

6. Sekretariát navrhne sporným stranám osoby, ktoré budú určené za členov poroty. Sporné strany môžu s týmto návrhom nesúhlasiť zo závažných dôvodov.

7. Ak dohoda o členoch poroty nebude dosiahnutá v lehote 20 dní od dátumu jej zriadenia, určí generálny riaditeľ na žiadosť ktorejkoľvek strany, po konzultácii s predsedom DSB a predsedom príslušného výboru alebo rady, zloženie poroty menovaním jej členov, ktorých generálny riaditeľ považuje za najvhodnejších v súlade so všetkými príslušnými špecifickými alebo dodatkovými pravidlami alebo postupmi stanovenými v uvedených dohodách, ktoré sa uplatňujú vo veci daného sporu, na základe predchádzajúcej konzultácie so spornými stranami. Predseda DSB oboznámi členov so zložením takto vytvorenej poroty najneskôr do desiatich dní odo dňa prijatia takejto žiadosti.

8. Ako všeobecné pravidlo platí záväzok členov, že umožnia svojim úradníkom plniť úlohy členov porôt.

9. Členovia porôt budú pôsobiť ako súkromné osoby a nie ako zástupcovia vlády ani ako zástupcovia akejkoľvek organizácie. Členovia im preto nebudú dávať inštrukcie, ani sa nebudú snažiť ich ovplyvniť ako jednotlivcov v záležitostiach týkajúcich sa poroty.

10. Ak dôjde k sporu medzi rozvojovou členskou krajinou a rozvinutou členskou krajinou, členom poroty bude, ak o to rozvojová členská krajina požiada, i osoba z rozvojovej členskej krajiny.

11. Náklady členov poroty vrátane cestovných nákladov a odlučného budú hrazené z rozpočtu WTO v súlade s kritériami prijatými generálnou radou WTO na základe odporúčaní Výboru pre rozpočet, financie a správu.

Článok 9

Postup pri viacstranných žalobách

1. Tam, kde ustanovenie poroty vzťahujúcej sa k tej istej záležitosti požaduje viac ako jeden člen, môže na preskúmanie týchto sťažností byť ustanovená len jedna porota, berúc pritom do úvahy práva všetkých príslušných členov. Jedna porota na preskúmanie viacstranných žalôb by mala byť zriadená kedykoľvek to bude možné.

2. Jediná porota bude skúmať záležitosť a predkladať svoje nálezy DSB tak, aby práva, ktoré by sporným stranám patrili pred samostatnými porotami, neboli v žiadnom prípade porušené. Ak o to jedna zo sporných strán požiada, predloží porota samostatnú správu o príslušnom spore. Písomne predložené návrhy každej zo žalujúcich strán budú k dispozícii ostatným žalujúcim stranám a každá bude mať právo byť prítomná, ak niektorá z ostatných žalujúcich strán predloží porote svoje stanovisko.

3. Ak je na riešenie žalôb k tej istej veci ustanovených viac ako jedna porota, budú podľa možnosti vykonávať funkciu člena poroty tie isté osoby v každej zo samostatných porôt a časový rozvrh zasadnutí porôt v takýchto sporoch bude zosúladený.

Článok 10

Tretie strany

1. Počas rokovania poroty budú záujmy sporných strán a ostatných členov uvedenej dohody, ktorej sa spor týka, v maximálnej miere brané do úvahy.

2. Ktorýkoľvek člen, ktorý má podstatný záujem v záležitosti prerokovávanej pred porotou a ktorý oznámi svoj záujem DSB (ďalej len "tretia strana"), bude mať príležitosť vypovedať pred porotou a predkladať jej písomné stanoviská. Tieto písomné stanoviská budú zároveň poskytnuté sporným stranám a budú brané do úvahy v správe poroty.

3. Tretie strany dostanú písomné stanoviská sporných strán pre prvé zasadnutie poroty.

4. Ak tretia strana usúdi, že opatrenia, ktoré sú predmetom jednanja poroty, rušia alebo znižujú výhody vyplývajúce pre ňu z uvedenej dohody, môže tento člen využiť bežné postupy na urovnávanie sporov podľa tohto dohovoru. Tento spor sa začne, ak je to možné, pred samostatnou porotou.

Článok 11

Funkcie porôt

Funkciou porôt je napomáhať DSB pri plnení jeho povinností vyplývajúcich z tohto dohovoru a uvedených dohôd. V tejto súvislosti by mala porota objektívne posúdiť predmetné záležitosti vrátane objektívneho hodnotenia faktov daného prípadu, použiteľnosti a súladu s príslušnými uvedenými dohodami a formulovať také nálezy, ktoré napomôžu DSB pri tvorbe odporúčaní alebo rozhodnutí v súlade s uvedenými dohodami. Porota bude pravidelne viesť konzultácie so spornými stranami a poskytne im primerané možnosti na dosiahnutie vzájomne uspokojivého riešenia.

Článok 11

Postupy porôt

1. Poroty budú postupovať podľa pracovných postupov uvedených v dodatku 3, ak porota nerozhodne po konzultácii so spornými stranami inak.

2. Postupy porôt by mali byť natoľko pružné, aby zabezpečili vysokú kvalitu správ porôt, pričom nebudú neodôvodnene predlžovať konanie.

3. Po konzultáciách so spornými stranami členovia poroty určia, ihneď ako to bude uskutočniteľné a kedykoľvek to bude možné, v priebehu jedného týždňa od dátumu odsúhlasenia zloženia poroty a jej právomocí, časový harmonogram pre postup poroty, berúc do úvahy ustanovenia článku 4 ods. 9, ak sa vzťahuje na daný spor.

4. Pri zostavovaní časového harmonogramu postupu poroty porota poskytne dostatočný časový priestor sporným stranám, aby pripravili svoje stanoviská.

5. Poroty by mali stanoviť presné lehoty odovzdania písomných stanovísk strán a strany by ich mali dodržiavať.

6. Každá sporná strana uloží svoje písomné stanovisko na sekretariáte tak, aby ho bolo možné okamžite odovzdať porote a ďalšej spornej strane alebo stranám. Žalujúca strana predloží svoje prvé stanovisko pred predložením prvého stanoviska odporujúcej strany, ak porota pri stanovovaní časového harmonogramu uvedeného v odseku 3 a po konzultácii so spornými stranami nerozhodne, že by strany mali predložiť svoje prvé stanoviská súčasne. Ak sa predpokladá, že prvé stanoviská budú uložené postupne, porota stanoví pevnú lehotu na predloženie stanoviska odporujúcej strany. Všetky nasledujúce písomné stanoviská budú predkladané súčasne.

7. V prípade, ak sporné strany nenájdu vzájomne uspokojivé riešenie, porota predloží svoje nálezy v písomnej forme DSB. V takýchto prípadoch bude správa poroty obsahovať nálezy vo veci, uplatniteľnosť príslušných ustanovení a základné odôvodnenie nálezov, rozhodnutí a odporúčaní. V prípade, ak dôjde k urovnaniu záležitosti medzi spornými stranami, správa poroty bude obmedzená na krátky opis prípadu a na konštatovanie, že sa dosiahlo riešenie.

8. S cieľom dosiahnuť vyššiu účinnosť postupov platí všeobecné pravidlo, že lehota, počas ktorej bude porota vykonávať svoje skúmania, od okamihu odsúhlasenia zloženia poroty a jej právomocí až do okamihu predloženia záverečnej správy sporným stranám, nebude trvať dlhšie ako šesť mesiacov. V naliehavých prípadoch, vrátane tých, ktoré sa týkajú tovaru rýchlo podliehajúceho skaze, sa porota bude usilovať predložiť svoju správu sporným stranám v lehote troch mesiacov.

9. Ak porota usúdi, že nemôže poskytnúť svoju správu v priebehu šiestich mesiacov alebo v naliehavých prípadoch troch mesiacov, podá písomnú správu DSB o dôvodoch omeškania spolu s predpokladanou lehotou, v ktorej svoju správu predloží. V žiadnom prípade by nemala lehota od ustanovenia poroty po predloženie správy členom presiahnuť deväť mesiacov.

10. V prípade konzultácií o opatreniach prijatých rozvojovou členskou krajinou môžu sa strany dohodnúť o predĺžení lehoty stanovenej v článku 4 ods. 7 a 8. Ak po uplynutí príslušnej lehoty nemôžu konzultujúce strany odsúhlasiť ukončenie konzultácií, predseda DSB rozhodne, na základe konzultácie so stranami, či sa predĺži príslušné obdobie a ak áno, na akú dobu. Okrem toho pri skúmaní žaloby proti členovi z rozvojovej krajiny porota poskytne dostatočný čas rozvojovej členskej krajine na prípravu a predloženie svojich odôvodnení. Ustanovenia článku 20 ods. 1 a článku 21 ods. 4 sa netýkajú žiadnych postupov ustanovených týmto odsekom.

11. V prípade, ak jedna strana alebo viac strán sú rozvojovou členskou krajinou, porota v správe jednoznačne označí spôsob, akým boli vzaté do úvahy príslušné ustanovenia uvedených dohôd o rozdielnom a výhodnejšom zaobchádzaní s rozvojovými členskými krajinami, ktoré sú zmluvnými stranami uvedených dohôd a ktorých sa rozvojová členská krajina dovoľovala v priebehu postupu na urovanie sporu.

12. Porota môže kedykoľvek prerušiť svoju činnosť na žiadosť jednej zo sporných strán na obdobie kratšie ako 12 mesiacov. V prípade takéhoto prerušenia časový rámec stanovený v odsekoch 8 a 9 tohto článku, v článku 20 ods. 1 a článku 21 v ods. 4 bude predĺžený o obdobie rovnajúce sa prerušenému časovému obdobiu. Ak bola práca poroty prerušená na obdobie dlhšie ako 12 mesiacov, právomoci na ustanovenie poroty prepadnú.

Článok 13

Právo požadovať informácie

1. Každá porota bude mať právo požadovať informácie a technické rady od ktorejkoľvek fyzickej osoby alebo organizácie, ktorú považuje za vhodnú. Predtým však, než porota požiada o takéto informácie alebo radu osobu alebo organizáciu v právomoci člena, bude o tom orgány tohto člena informovať. Člen by mal odpovedať ihneď a v plnej miere na akúkoľvek žiadosť poroty o informáciu, ktorú porota považuje za nevyhnutnú a vhodnú. Poskytnuté dôverné informácie nebudú zverejnené bez formálneho splnomocnenia fyzickej osoby, organizácie alebo orgánom člena, ktorý ich poskytol.

2. Poroty môžu požadovať informácie z akéhokoľvek vhodného zdroja a konzultovať s expertmi s cieľom názor na niektorý aspekt záležitosti. Čo a týka vecného problému vedeckej alebo inej technickej povahy, vzneseného jednou zo sporných strán, porota môže požadovať písomnú poradenskú správu od konzultačnej skupiny expertov. Pravidlá na ustanovenie tejto skupiny a jej postupy sú stanovené v dodatku 4.

Článok 14

Utajenie

1. Rokovania porôt budú dôverné.
2. Správy porôt sa budú spracovávať bez prítomnosti sporných strán s ohľadom na poskytnuté informácie a vykonané vyhlásenia.
3. Názory jednotlivých členov poroty vyjadrené v správe budú anonymné.

Článok 15

Fáza dočasného preskúmania

1. Po preskúmaní písomných a ústnych výpovedí a argumentov obsahujúcich námietky oznámi porota sporným stranám popisné (faktické a argumentačné) časti svojho návrhu správy. Strany oznámia svoje písomné pripomienky v lehote stanovenej porotou.

2. Po uplynutí lehoty stanovenej na prijatie pripomienok sporných strán poskytne porota stranám predbežnú správu obsahujúcu popisnú časť ako i nálezy a závery. Počas lehoty stanovenej porotou strana môže predložiť porote písomnú žiadosť o preskúmanie určitých aspektov jej predbežnej správy pred tým, než rozošle členom záverečnú správu. Na požiadanie strany porota uskutoční ďalšie stretnutie so stranami k otázkam uvedeným v písomných pripomienkach. Ak počas stanovenej lehoty nie sú doručené žiadne pripomienky od žiadnej strany, bude predbežná správa považovaná za záverečnú správu poroty a bude ihneď rozoslaná členom.

3. Nálezy uvedené v záverečnej správe poroty budú zahŕňať i argumenty vznesené v priebehu fázy dočasného preskúmania. Fáza dočasného preskúmania sa uskutoční v priebehu časového obdobia stanoveného v odseku 8 článku 12.

Článok 16

Prijatie správy poroty

1. S cieľom poskytnúť členom dostatočné časové obdobie na posúdenie správ porôt budú správy predložené DSB na preskúmanie až po uplynutí 20 dní od ich rozoslania členom.
2. Členovia, ktorí majú pripomienky k správe poroty, uvedú písomné dôvody na ich uplatnenie tak, aby ich bolo možno rozoslať najmenej 10 dní pred stretnutím DSB, na ktorom bude správa poroty posudzovaná.
3. Sporné strany budú mať právo zúčastniť sa na posudzovaní správy poroty DSB a ich názory budú náležite zaznamenané.

4. V priebehu lehoty 60 dní od dátumu rozoslania správy poroty členom bude správa prijatá na rokovaní DSB,⁷⁾ ak jedna zo sporných strán formálne neoznámí DSB svoje rozhodnutie odvolať sa alebo DSB jednomyselne rozhodne o neprijatí správy. Ak strana oznámila svoj úmysel odvolať sa, správa poroty nebude z hľadiska jej schválenia DSB preskúmaná až do skončenia odvolacieho konania. Tento schvaľovací postup nepoškodzuje právo členov na vyjadrenie názorov k správe poroty.

Článok 17

Preskúmanie odvolania

Stály Odvolací orgán

1. Stály Odvolací orgán bude zriadený pri DSB. Odvolací orgán bude skúmať odvolania v prípadoch riešených porotami. Bude zložený zo siedmich osôb, z ktorých tri sa budú zaoberať každým jednotlivým prípadom. Osoby pôsobiace v Odvolacom orgáne budú pracovať na princípe rotácie. Táto rotácia bude určená v pracovnom poriadku Odvolacieho orgánu.

2. DSB určí osoby, ktoré budú pôsobiť v Odvolacom orgáne počas obdobia štyroch rokov, pričom každá osoba môže byť znovu vymenovaná iba raz. Menovanie troch osôb zo siedmich určených bezprostredne po nadobudnutí platnosti Dohody WTO však vyprší po uplynutí dvoch rokov. Uvoľnené miesta budú obsadzované tak, ako budú vznikať. Osoba, ktorá má nahradit' osobu, ktorej termín služby nevypršal, bude plniť úlohy do konca termínu svojho predchodcu.

3. Odvolací orgán bude zložený z osôb, ktorých autorita je uznávaná, s preukázateľnou odbornou znalosťou práva, medzinárodného obchodu a všeobecnej znalosti obsahových tém uvedených dohôd. Tieto osoby nebudú mať akýkoľvek vzťah k žiadnej vláde. Zloženie Odvolacieho orgánu bude v zásade odzrkadľovať členskú základňu DSB. Všetky osoby pôsobiace v Odvolacom orgáne budú zastihnuteľné v každom čase a v krátkej lehote a budú sa priebežne informovať o činnostiach súvisiacich s urovnávaním sporov a ďalších súvisiacich aktivitách WTO. Nebudú sa zúčastňovať posudzovania akéhokoľvek sporu, ktorý by mohol spôsobiť priamy či nepriamy konflikt záujmov.

4. Proti rozhodnutiu poroty sa môžu odvolať len sporné strany, nie tretie strany. Tretie strany, ktoré upovedomili DSB, že majú podstatný záujem vo veci, podľa článku 10 ods. 2 môžu predložiť svoje písomné stanoviská Odvolaciemu orgánu a môžu byť vypočuté.

5. Vo všeobecnosti platí, že dĺžka pojednávania nepresiahne 60 dní odo dňa, keď sporná strana formálne oznámí svoje rozhodnutie odvolať sa do dňa, v ktorom Odvolací orgán rozošle svoje rozhodnutie. Pri stanovovaní svojho časového harmonogramu Odvolací orgán vezme podľa potreby do úvahy ustanovenia článku 4 ods. 9. Ak Odvolací orgán uváži, že nemôže poskytnúť svoju správu do 60 dní, bude písomne informovať DSB o dôvodoch omeškania spolu s odhadom časovej lehoty, v priebehu ktorej predloží svoju správu. V žiadnom prípade však pojednávanie nepresiahne obdobie 90 dní.

6. Odvolanie sa obmedzí na právne otázky uvedené v správe poroty a ich právny výklad.

7. Odvolaciemu orgánu sa poskytne administratívna a právna podpora, ktorú bude požadovať.

8. Náklady osôb pôsobiacich v Odvolacom orgáne vrátane cestovného a príplatkov na odlučné sa budú hradit' z rozpočtu WTO v súlade s kritériami, ktoré budú schválené Generálnou radou na základe odporúčaní Výboru pre rozpočet, financie a správu.

Konanie o odvolaní

9. Odvolací orgán po konzultácii s predsedom DSB a generálnym riaditeľom vypracuje pracovné postupy, ktoré sa poskytnú členom.

10. Konania pred Odvolacím orgánom budú dôverné. Správy Odvolacieho orgánu budú pripravené bez prítomnosti sporných strán na základe poskytnutých informácií a získaných výpovedí.

11. Názory osôb pôsobiacich v Odvolacom orgáne, vyjadrené v jeho správe budú anonymné.

12. Odvolací orgán preskúma počas odvolacieho konania každú otázku nastolenú v súlade s ustanovením odseku 6 tohto článku.

13. Odvolací orgán môže potvrdiť, zmeniť alebo zamietnuť nálezy a právne závery poroty.

Schvaľovanie správ odvolacieho orgánu

⁷⁾ Ak nie je stanovené zasadnutie DSB v priebehu časového obdobia podľa článku 16 ods. 1 a 4 DSB, rokovanie sa za týmto účelom uskutoční.

14. Správa Odvolacieho orgánu bude schválená DSB a bezpodmienečne prijatá spornými stranami, ak DSB jednomyseľne nerozhodne o jej neschválení v priebehu 30 dní nasledujúcich po jej rozoslaní členom.⁸⁾ Tento schvaľovací postup nepoškodzuje právo členov na vyjadrenie ich názorov k správe Odvolacieho orgánu.

Článok 18

Vzťahy s porotou alebo Odvolacím orgánom

1. Rokovania ex parte s porotou alebo Odvolacím orgánom týkajúce sa záležitostí prerokovávaných porotou alebo Odvolacím orgánom sa nepripúšťajú.

2. Stanoviská písomne predložené porote alebo Odvolaciemu orgánu sa budú považovať za dôverné, ale budú prístupné sporným stranám. Žiadne ustanovenie v tejto dohode nebude brániť spornej strane, aby zverejnila svoje vlastné stanovisko. Členovia budú považovať informácie predložené iným členom poroty alebo Odvolaciemu orgánu za dôverné, ak ich tento člen za dôverné označil. Sporná strana tiež poskytne na požiadanie člena nedôverný súhrn informácií obsiahnutých vo svojich písomne predložených stanoviskách, ktorý bude môcť byť zverejnený.

Článok 19

Odporúčania poroty a Odvolacieho orgánu

1. V prípade, ak porota alebo Odvolací orgán dospeje k záveru, že opatrenie je nezlučiteľné s uvedenou dohodou, odporučí dotknutému členovi,⁹⁾ aby uviedol opatrenie do súladu s touto dohodou.¹⁰⁾ Okrem týchto odporúčaní porota alebo Odvolací orgán môže navrhnúť spôsoby, ktorých prostredníctvom by príslušný člen mohol odporúčania uskutočniť.

2. V súlade s ustanovením článku 3 ods. 2 porota alebo Odvolací orgán nemôže vo svojich nálezochoch a odporúčaníach rozšíriť alebo obmedziť práva alebo záväzky vyplývajúce z uvedených dohôd.

Článok 20

Lehoty pre rozhodnutia DSB

Ak nie je dohodnuté spornými stranami inak, neprekročí lehota od dátumu, keď DSB vytvorí poroty, do dátumu, keď DSB preskúma správu poroty alebo Odvolacieho orgánu z hľadiska jej prijatia, deväť mesiacov v prípade, že nedošlo k odvolaniu alebo 12 mesiacov, ak bolo vznesené odvolanie. Ak porota alebo Odvolací orgán rozhodne podľa článku 12 ods. 9 alebo podľa článku 17 ods. 5 o predĺžení lehoty na vydanie správy, bude táto dodatočná lehota pripočítaná k uvedeným lehotám.

Článok 21

Dohľad nad vykonávaním odporúčaní alebo rozhodnutí

1. Z dôvodu zabezpečenia účinného urovnávania sporov v záujme všetkých členov je nevyhnutné urýchlené splnenie odporúčaní alebo rozhodnutí stanovených DSB.

2. Zvláštna pozornosť by sa mala venovať otázkam, ktoré sa dotýkajú záujmov rozvojových členských krajín, v súvislosti s opatreniami, ktoré boli predmetom konania na urovanie sporu.

3. Na zasadnutí DSB, ktoré sa uskutoční v lehote 30 dní¹¹⁾ od schválenia správy poroty alebo Odvolacieho orgánu, oboznámi príslušný člen DSB o svojich úmysloch, týkajúcich sa uskutočnenia jeho odporúčaní alebo rozhodnutí. Ak nie je možné ihneď postupovať podľa odporúčaní a rozhodnutí, bude dotknutému členovi poskytnutá primeraná lehota, v ktorej priebehu tak urobí. Primeranou lehotou sa bude rozumieť

- a) lehota navrhnutá príslušným členom za predpokladu, že bude schválená DSB; alebo ak takéto schválenie nebude vydané;
- b) lehota vzájomne dohodnutá spornými stranami v rozsahu 45 dní nasledujúcich po schválení odporúčaní alebo rozhodnutí; alebo ak nebude táto dohoda dosiahnutá;
- c) lehota určená záväzným rozhodcovským konaním v rozmedzí 90 dní nasledujúcich po dni schválenia odporúčaní alebo rozhodnutí.¹²⁾ V rozhodcovskom konaní sa bude rozhodca¹³⁾ riadiť zásadou, že primeraná lehota na vykonanie odporúčaní

⁸⁾) Ak nie je stanovené zasadnutie DSB v priebehu tejto časovej lehoty, DSB takéto rokovanie za týmto účelom uskutoční.

⁹⁾) „Dotknutý člen“ je sporná strana, ktorej sú určené odporúčania poroty alebo Odvolacieho orgánu

¹⁾ 0) Ak ide o odporúčania v prípadoch, keď nedošlo k porušeniu GATT 1994 alebo inej uvedenej dohody, uplatní sa článok 26.

¹⁾ 1) Ak nie je stanovené zasadnutie DSB v priebehu tejto časovej lehoty, DSB takéto rokovanie za týmto účelom uskutoční.

¹²⁾ Ak sa strany nemôžu dohodnúť o rozhodcovi v priebehu desiatich dní po prednesení záležitosti rozhodcovskému konaniu, generálny riaditeľ po konzultácii so stranami určí rozhodcu v lehote do desiatich dní.

¹⁾ 3) Výraz „rozhodca“ môže byť interpretovaný vo vzťahu k jednotlivcovi alebo skupine.

poroty alebo Odvolacieho orgánu nepresiahne 15 mesiacov od dátumu schválenia správy poroty alebo správy Odvolacieho orgánu. Táto lehota však môže byť v závislosti od daných okolností kratšia alebo dlhšia.

4. S výnimkou prípadov, keď porota alebo Odvolací orgán v súlade s článkom 12 ods. 9 alebo s článkom 17 ods. 5 predĺži lehotu na poskytnutie svojej správy, neprekročí však táto lehota od dátumu ustanovenia poroty DSB do dátumu určenia primeranej lehoty 15 mesiacov, ak sa sporné strany nedohodnú inak. Ak porota alebo Odvolací orgán prikróčí k predĺženiu lehoty na poskytnutie správy, bude dodatočná lehota pripočítaná k 15-mesačnému obdobiu; za predpokladu, že sa sporné strany nedohodli, že existujú výnimočné okolnosti, celkový čas však neprekročí 18 mesiacov.

5. V prípade, ak sa vyskytnú nezhody týkajúce sa existencie alebo zlučiteľnosti opatrení prijatých na základe odporúčaní alebo nariadení s ustanoveniami uvedenej dohody, takýto spor sa bude riadiť podľa týchto pravidiel o urovnávaní sporov s postúpením vecí pôvodnej porote vždy, keď to bude možné. Porota rozošle svoju správu v lehote 90 dní od dátumu, keď jej bola záležitosť postúpená. Ak sa porota domnieva, že nemôže vydať svoju správu v tejto lehote, bude písomne informovať DSB o dôvodoch oneskorenia spoločne s odhadom lehoty, v priebehu ktorej svoju správu predloží.

6. DSB bude dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí. Otázka vykonávania odporúčaní alebo rozhodnutí môže byť predložená DSB ktorýmkoľvek členom v ktoromkoľvek čase po ich schválení. Ak DSB nerozhodne inak, otázka vykonávania odporúčaní alebo rozhodnutí bude zaradená na program zasadnutia DSB po šiestich mesiacoch nasledujúcich po dátume stanovenia primeranej lehoty podľa odseku 3 tohto článku a zostane na programe DSB, ak nebude táto záležitosť vyriešená. Najmenej desať dní pred každým takýmto zasadnutím DSB predloží dotknutý člen písomnú správu o situácii o postupe vo vykonávaní odporúčaní alebo rozhodnutí.

7. Ak pôjde o záležitosť, ktorá je predložená rozvojovou členskou krajinou, DSB zväží, aké ďalšie okolnostiam primerané opatrenie by mohlo byť prijaté.

8. DSB v prípade, ak pôjde o žalobu predloženú rozvojovou členskou krajinou, vezme do úvahy pri zvažovaní vhodnosti postupu, ktorý by mal byť prijatý, nielen obchodnú stránku opatrení, na ktoré sa predmetné opatrenie vzťahuje, ale aj ich dôsledky na hospodárstvo príslušnej rozvojovej členskej krajiny.

Článok 22

Vyrovnanie a pozastavenie koncesíí

1. Vyrovnanie a pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov sú dočasné opatrenia, ktoré je možné použiť v prípade, keď odporúčania alebo rozhodnutia nie sú vykonané počas primeranej lehoty. Ani vyrovnanie ani pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov nie sú uprednostňované pred úplným vykonaním odporúčaní slúžiacich na uvedenie pátraní do súladu s uvedenými dohodami. Vyrovnanie je dobrovoľné a ak je tak dohodnuté, bude v súlade s uvedenými dohodami.

2. Ak dotknutý člen nebude schopný uviesť opatrenia považované za nezlučiteľné s uvedenou dohodou do súladu s touto dohodou alebo iným spôsobom nedodrží odporúčania alebo rozhodnutia počas primeranej lehoty určenej podľa článku 21 ods. 3, takýto člen, ak je o to požiadaný, vstúpi v priebehu primeranej lehoty do rokovaní s akoukoľvek stranou uplatňujúcou postupy na urovnávanie sporov s cieľom dosiahnuť vzájomne prijateľné vyrovnanie. Ak nebolo uspokojivé vyrovnanie dohodnuté do 20 dní od uplynutia primeranej lehoty, môže ktorákoľvek strana odvolávajúca sa na postupy urovnávania sporov požiadať DSB o oprávnenie na pozastavenie poskytovania koncesíí alebo iných záväzkov dotknutému členovi v zmysle uvedenej dohody.

3. Pri zvažovaní, ktoré koncesie alebo iné záväzky budú pozastavené, sa bude žalujúca strana riadiť týmito zásadami a postupmi:

- a) všeobecne platí, že žalujúca strana by sa mala najskôr usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov týkajúcich sa rovnakého sektoru/sektorov, ako je ten/sú tie, v ktorých porota alebo Odvolací orgán zistili porušenie alebo iné zrušenie, alebo zmenšenie výhod;
- b) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v tom istom sektore/sektoroch, môže sa usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov v iných sektoroch podľa tej istej dohody;
- c) ak táto strana usúdi, že nie je praktické alebo účinné pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v iných sektoroch podľa tej istej dohody a že okolnosti sú dostatočne závažné, môže sa usilovať o pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov podľa inej uvedenej dohody;
- d) pri uplatnení uvedených princípov táto strana vezme do úvahy
 - i) obchodovanie v sektore alebo podľa dohody, na ktorej základe porota alebo Odvolací orgán zistili porušenie alebo iné zrušenie, alebo zmenšenie výhod a dôležitosť tohto obchodovania pre danú stranu;
 - ii) širšie ekonomické elementy vzťahujúce sa na zrušenie alebo zmenšenie výhod a širšie ekonomické dôsledky pozastavenia koncesíí alebo iných záväzkov;
- e) ak sa takáto strana rozhodne požiadať o oprávnenie na pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov podľa odseku b) alebo c), uvedie vo svojej žiadosti príslušné dôvody. Súčasne s doručením žiadosti DSB sa žiadosť doručí aj príslušným radám a taktiež, v prípade žiadosti podľa odseku b), príslušným sektorovým orgánom;
- f) pre potreby tohto odseku sa výrazom „sektor“ rozumie

- i) čo sa týka tovaru, každý tovar;
 - ii) čo sa týka služieb, základný sektor tak, ako je popísaný v platnom Klasifikačnom zozname sektorov služieb, ktorý zahŕňa tento sektor;¹⁴⁾
 - iii) čo sa týka obchodných aspektov práv duševného vlastníctva, každá z kategórií práv duševného vlastníctva uvedených v sekcii 1 alebo sekcii 2, alebo sekcii 3, alebo sekcii 4, alebo sekcii 5, alebo sekcii 6, alebo sekcii 7 časti II, alebo záväzky vyplývajúce z časti III, alebo z časti IV Dohody TRIPS;
- g) pre potreby tohto odseku sa za "dohody" považujú
- i) čo sa týka tovaru, dohody uvedené v prílohe 1A Dohody WTO chápané ako celok, ako aj viacstranné obchodné dohody do tej miery, do akej sú príslušné sporné strany stranami týchto dohôd;
 - ii) čo sa týka služieb, GATS;
 - iii) čo sa týka práv k duševnému vlastníctvu, Dohoda TRIPS.

4. Úroveň pozastavenia koncesíí alebo iných záväzkov schválená DSB bude zodpovedať úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod.

5. DSB neschváli pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov, ak uvedená dohoda takéto pozastavenie zakazuje.

6. Ak nastane situácia uvedená v odseku 2, schváli DSB na požiadanie pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov do 30 dní od uplynutia primeranej lehoty, ak DSB jednomyselne nerozhodne o zamietnutí žiadosti. V prípade, že dotknutý člen má námietky k navrhnutej úrovni pozastavenia alebo tvrdí, že zásady a postupy stanovené v odseku 3 neboli dodržané tam, kde žalujúca strana požadovala oprávnenie pozastaviť koncesie alebo iné záväzky v súlade s odsekom 3b) alebo 3c), bude záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovské konanie vykoná pôvodná porota za predpokladu, že sú jej členovia dosaziteľní alebo rozhodca¹⁵⁾ určený generálnym riaditeľom a konanie sa skončí v priebehu 60 dní od uplynutia primeranej lehoty. Koncesie alebo iné záväzky sa v priebehu rozhodcovského konania nepozastavia.

7. Rozhodca,¹⁶⁾ postupujúc podľa odseku 6, nebude skúmať povahu koncesíí alebo iných záväzkov, ktoré majú byť pozastavené, ale určí, či je úroveň pozastavenia zodpovedajúca úrovni zrušenia alebo zmenšenia výhod. Rozhodca môže taktiež určiť, či navrhnuté pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov je povolené podľa uvedenej dohody. V prípade, že záležitosť predložená rozhodcovskému konaniu zahŕňa tvrdenie, že zásady a postupy uvedené v odseku 3 sa nedodržali, rozhodca toto tvrdenie preskúma. V prípade, že rozhodca určí, že tieto zásady a postupy sa nedodržali, bude ich žalujúca strana uplatňovať v súlade s odsekom 3. Strany prijímú rozhodnutie rozhodcu ako konečné a príslušné strany nebudú usilovať o druhé rozhodcovské konanie. DSB musí byť urýchlene oboznámený o takomto rozhodnutí a na požiadanie poskytne oprávnenie na pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov v prípade, že je žiadosť v súlade s rozhodnutím rozhodcu, ak DSB jednomyselne nerozhodne o zamietnutí žiadosti.

8. Pozastavenie koncesíí alebo iných záväzkov bude dočasné a uplatňované len dovtedy, kým bude opatrenie, o ktorom sa zistilo, že nie je v súlade s uvedenou dohodou odstránené, alebo dovtedy, kým člen, ktorý musí vykonať odporúčania alebo rozhodnutia, nezabezpečí riešenie týkajúce sa zrušenia alebo zmenšenia výhod, alebo sa dosiahne vzájomne uspokojujúce riešenie. V súlade s článkom 21 ods. 6 bude DSB naďalej dohliadať na vykonávanie schválených odporúčaní alebo rozhodnutí vrátane tých prípadov, keď sa poskytlo vyrovnanie alebo sa pozastavili koncesie alebo iné záväzky, ale odporúčania na uvedenie opatrení do súladu s uvedenými dohodami sa nevykonali.

9. Na ustanovenia o urovnávaní sporov uvedených dohôd je možné sa odvolať v súvislosti s opatreniami týkajúcimi sa ich dodržiavania prijatými vládami alebo regionálnymi, alebo miestnymi orgánmi na území člena. Ak DSB rozhodne, že ustanovenie uvedenej dohody nebolo dodržané, príslušný člen podnikne primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť jeho dodržanie. Ustanovenia uvedených dohôd a tohto dohovoru týkajúce sa vyrovnania a pozastavenia koncesíí alebo iných záväzkov sa uplatnia v prípadoch, keď nebolo možno zabezpečiť príslušné dodržiavanie.¹⁷⁾

Článok 23

Posilnenie mnohostranného systému

1. Ak sa členovia usilujú o nápravu v prípade porušenia záväzkov alebo zrušenia alebo zmenšenia výhod vyplývajúcich z uvedených dohôd, alebo v prípade prekážok pri dosahovaní akéhokoľvek cieľa týchto dohôd, budú postupovať v súlade s pravidlami a postupmi podľa tohto dohovoru.

¹ 4) Zoznam, ktorý je v dokumente MTN.GNS/W/120, rozoznáva jedenásť sektorov.

¹ 5) Výraz "rozhodca" sa bude interpretovať vo vzťahu k jednotlivcovi alebo k skupine.

¹ 6) Výraz "rozhodca". sa bude interpretovať vo vzťahu k jednotlivcovi alebo k skupine, alebo i ako člen pôvodnej skupiny odborníkov, ak pôsobí ako rozhodca.

¹ 7) V prípade, že ustanovenia niektorých z uvedených dohôd týkajúce sa opatrení prijatých vládami alebo regionálnymi alebo miestnymi orgánmi na území člena obsahujú ustanovenia odlišné od ustanovení tohto odseku, ustanovenia takejto uvedenej dohody budú rozhodujúce.

2. V takýchto prípadoch členovia

- a) nerozhodnú, že došlo k porušeniu spôsobujúcemu, že výhody boli zrušené alebo zmenšené, alebo že uskutočňovanie cieľov uvedených dohôd bolo porušené, inak ako prostredníctvom urovnania sporu v súlade s pravidlami a postupmi podľa tohto dohovoru, a každé takéto rozhodnutie v súlade s nálezom obsiahnutým v správe poroty alebo Odvolacieho orgánu prijatým DSB alebo rozhodnutím rozhodcovského konania v zmysle tohto dohovoru;
- b) budú dodržiavať postupy podľa článku 21 na určenie primeranej lehoty príslušnému členovi na vykonanie odporúčaní a rozhodnutí; a
- c) budú dodržiavať postupy podľa článku 22 na určenie úrovne pozastavenia koncesíí alebo iných záväzkov a získanie súhlasu DSB v súlade s týmito postupmi pred pozastavením koncesíí alebo iných záväzkov vyplývajúcich z uvedených dohôd ako dôsledok toho, že príslušný člen nevykonával odporúčania alebo rozhodnutia počas primeranej lehoty.

Článok 24

Zvláštne konanie týkajúce sa najmenej rozvinutých členských krajín

1. V akejkoľvek fáze posudzovania príčin sporu a postupov na urovnávanie sporu týkajúceho sa najmenej rozvinutej členskej krajiny bude zvláštna pozornosť venovaná špecifickej situácii najmenej rozvinutých členských krajín. Z tohto hľadiska budú členovia postupovať umiernené pri nastolovaní záležitostí podľa týchto postupov, ktoré sa týkajú najmenej rozvinutej členskej krajiny. Ak je zrušenie alebo zmenšenie výhod zistené ako výsledok opatrenia prijatého najmenej rozvinutou členskou krajinou, budú žalujúce strany postupovať umiernené pri požadovaní vyrovnania alebo súhlasu na pozastavenie uplatňovania koncesíí alebo iných záväzkov podľa týchto postupov.

2. V prípadoch urovnávania sporov týkajúcich sa najmenej rozvinutej členskej krajiny, keď v priebehu konzultácií nebolo nájdené uspokojivé riešenie, generálny riaditeľ alebo predseda DSB na požiadanie najmenej rozvinutej členskej krajiny ponúkne svoje dobré služby, zmier a sprostredkovanie s cieľom napomôcť stranám urovnať spor skôr, ako je požadované o ustanovenie poroty. Generálny riaditeľ alebo predseda DSB môže pri poskytovaní takejto pomoci konzultovať s akýmkoľvek zdrojom, ktorý považuje za vhodný.

Článok 25

Rozhodcovské konanie

1. Rýchle rozhodcovské konanie v rámci WTO ako jeden z možných prostriedkov pri urovnávaní sporov môže uľahčiť riešenie určitých sporov, ktoré sa týkajú problémov jasne vymedzených obidvoma stranami.

2. Ak nie je v tomto dohovore stanovené inak, rozhodcovské konanie je možné i v prípade, že sa na tom vzájomne strany dohodnú a dohodnú zároveň dodržiavanie príslušných postupov, ktorými sa budú riadiť. Dohoda o rozhodcovskom konaní bude oznámená všetkým členom v dostatočnom predstihu pred skutočným začatím rozhodcovského konania.

3. Ostatní členovia sa môžu stať stranami rozhodcovského konania len po dohode so stranami, ktoré sa na rozhodcovskom konaní dohodli. Strany zúčastnené na konaní sa dohodnú, že sa podriadia rozhodnutiu. Rozhodnutia budú oznámené DSB a rade alebo výboru každej príslušnej dohody, v rámci ktorých môže ktorýkoľvek člen nastoliť akúkoľvek otázku k nej sa vzťahujúcu.

4. Články 21 a 22 tohto dohovoru sa použijú mutatis mutandis na rozhodnutia rozhodcovského konania.

Článok 26

1. Žaloby typu opísaného v článku XXIII ods. 1b) GATT 1994

Ak sú na uvedenú dohodu uplatniteľné ustanovenia článku XXIII ods. 1b) GATT 1994, môže porota alebo Odvolací orgán vydať rozhodnutia alebo odporúčania len v tých prípadoch, keď sporná strana usúdi, že výhoda vyplývajúca jej priamo alebo nepriamo z príslušnej uvedenej dohody bola zrušená alebo zmenšená, alebo že dosiahnutie akéhokoľvek cieľa dohody je ohrozené na základe uplatnenia niektorého opatrenia členom, ktoré je alebo nie je v rozpore s ustanoveniami dohody. Ak táto strana usúdi a porota alebo Odvolací orgán určí, že prípad sa týka opatrenia, ktoré nie je v rozpore s ustanoveniami uvedenej dohody, ku ktorej sú ustanovenia článku XXIII ods. 1b) GATT 1994 uplatniteľné, postupy stanovené v tomto dohovore sa použijú s týmito podmienkami:

- a) žalujúca strana predloží podrobné odôvodnenie na podporu akejkoľvek žaloby vzťahujúcej sa k opatreniu, ktoré nie je v rozpore s príslušnou uvedenou dohodou;
- b) ak bolo zistené, že opatrenie ruší alebo zmenšuje výhody vyplývajúce z uvedenej dohody alebo porušuje dosiahnutie cieľov takejto dohody bez jej porušenia, nie je povinnosť zrušiť toto opatrenie. V takýchto prípadoch však porota alebo Odvolací orgán odporučí dotknutému členovi vykonať vzájomne uspokojivú úpravu;
- c) bez ohľadu na ustanovenia článku 21 bude môcť rozhodcovské konanie podľa článku 21 ods. 3 na požiadanie ktorejkoľvek strany zahŕňať i rozhodnutie o úrovni výhod, ktoré boli zrušené alebo zmenšené, a môže taktiež navrhnúť spôsoby a prostriedky na dosiahnutie vzájomne uspokojivej úpravy. Takéto návrhy nebudú záväzné pre sporné strany;

d) bez ohľadu na ustanovenia článku 22 ods. 1 môže byť vyrovnanie súčasťou vzájomne uspokojivej úpravy, ktorá spor definitívne vyrieši.

2. Žaloby typu opísaného v článku XXIII ods. 1c) GATT 1994

Ak sú na uvedenú dohodu uplatniteľné ustanovenia článku XXIII ods. 1c) GATT 1994, porota môže urobiť rozhodnutia alebo odporúčania len v prípade, ak strana usúdi, že akákoľvek výhoda vyplývajúca jej priamo alebo nepriamo z príslušnej uvedenej dohody bola zrušená alebo zmenšená, alebo že dosiahnutie akéhokoľvek cieľa dohody bolo porušené ako dôsledok existencie situácie, okrem takej, na ktorú je možné uplatniť ustanovenia článku XIII ods. 1a) a 1b) GATT 1994. Ak táto strana usúdi a porota určí, že ide o záležitosť podľa tohto odseku, postupy uvedené v tomto dohovore sa budú uplatňovať len po fázu konania vrátane tejto fázy, ku ktorej správa poroty bola poskytnutá členom. Pravidlá a postupy na urovnávanie sporov obsiahnuté v Rozhodnutí z 12. apríla 1989 (BISD 36S/61-67) sa budú uplatňovať na správu z hľadiska jej schvaľovania a na dohľad a vykonávanie odporúčaní a rozhodnutí. Zároveň sa použijú tieto ustanovenia:

- a) žalujúca strana predloží podrobné odôvodnenie na podporu všetkých argumentov použitých v súvislosti s otázkami nastolenými podľa tohto odseku;
- b) ak v prípadoch, ktoré sa týkajú záležitostí nastolených podľa tohto odseku porota zistí, že záležitosť zasahuje do otázok urovnávania sporov iných než podľa tohto odseku, odošle porota DSB správu o týchto otázkach a samostatnú správu o záležitostiach týkajúcich sa tohto odseku.

Článok 27

Zodpovednosť sekretariátu

1. Sekretariát bude poverený napomáhať porotám, najmä ak ide o právne, historické a procedurálne aspekty prerokovávaných záležitostí, a poskytovať administratívne a technické služby.

2. Aj keď sekretariát napomáha členom pri urovnávaní sporov na ich žiadosť, môže byť potrebné, aby poskytoval dodatočnú právnu pomoc a poradenstvo pri urovnávaní sporov rozvojovým členským krajinám. Na tento účel poskytne sekretariát na požiadanie ktorejkoľvek rozvojovej členskej krajine kvalifikovaného právneho experta v rámci technickej spolupráce WTO. Tento expert bude napomáhať rozvojovej členskej krajine tak, aby bola zabezpečená nestrannosť sekretariátu.

3. Pre členov, ktorí o to prejavia záujem, bude sekretariát organizovať odborné výukové kurzy týkajúce sa postupov a praktík na urovnávanie sporov s cieľom umožniť expertom členov lepšie sa oboznámiť s touto problematikou.

DODATOK 1

DOHODY, NA KTORÉ SA VZŤAHUJE TENTO DOHOVOR

- A) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie
- B) Mnohostranné obchodné dohody
 - Príloha 1A: Mnohostranné dohody o obchode s tovarom
 - Príloha 1B: Všeobecná dohoda o obchode so službami
 - Príloha 1C: Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva
 - Príloha 2: Dohovor o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov
- C) Viacstranné obchodné dohody
 - Príloha 4: Dohoda o obchode v civilnom letectve
 - Dohoda o vládnom obstarávaní
 - Medzinárodná dohoda o obchode s mliečnymi výrobkami
 - Medzinárodná dohoda o obchode s hovädzím mäsom

Uplatniteľnosť tohto dohovoru na viacstranné obchodné dohody bude závisieť od toho, či signatárske krajiny každej z dohôd prijímú rozhodnutie o podmienkach uplatnenia dohovoru na tieto dohody, zahrňujú akékoľvek špecifické alebo dodatkové pravidlá a postupy uvedené v dodatku 2 tak, ako sú oznámené Orgánu pre urovnávanie sporov.

DODATOK 2

ŠPECIFICKÉ A DODATKOVÉ PRAVIDLÁ A POSTUPY OBSIAHNUTÉ

V UVEDENÝCH DOHODÁCH

Dohoda	Pravidlá a postupy
Dohoda o uplatňovaní sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení	11.2
Dohoda o textile a odevoch	2.14, 2.21, 4.4, 5.2, 5.4, 5.6, 6.9, 6.10, 6.11, 8.1 až 8.12
Dohoda o technických prekážkach v obchode	14.2 až 14.4, príloha 2
Dohoda o uplatňovaní článku VI GATT 1994	17.4 až 17.7
Dohoda o uplatňovaní článku VII GATT 1994	19.3 až 19.5, príloha II.2(f), 3, 9, 21
Dohoda o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach	4.2 až 4.12, 6.6, 7.2 až 7.10, 8.5, poznámka 35, 24.4, 27.7, príloha V
Všeobecná dohoda o obchode so službami	XXII:3, XXIII:3
Príloha o finančných službách	4
Príloha o leteckých dopravných službách	4
Rozhodnutie o určitých postupoch pri urovnávaní sporov z Všeobecnej dohody o obchode so službami	1 až 5

Zoznam pravidiel a postupov v tejto prílohe zahŕňa ustanovenia, pre ktoré len časť ustanovenia môže byť v tejto súvislosti príslušná.

Akékoľvek špecifické alebo dodatkové pravidlá alebo postupy vo viacstranných obchodných dohodách určia príslušné orgány pre každú dohodu a oznámia ich Orgánu na urovnávanie sporov.

DODATOK 3

PRACOVNÉ POSTUPY

1. Porota bude pri svojej práci postupovať podľa príslušných ustanovení tohto dohovoru. Okrem toho bude používať nasledujúce pracovné postupy.

2. Porota sa bude schádzať na uzavretom zasadnutí. Sporné strany a iné dotknuté strany sa zasadnutiu zúčastnia len v prípade, že budú pozvané.

3. Uznesenia poroty a k nim predložené dokumenty budú dôverné. Žiadne ustanovenie v tomto dohovore nebude brániť spornej strane, aby zverejnila svoje vlastné stanoviská. Členovia budú považovať informácie predložené porote iným členom za dôverné, ak ich tento člen za dôverné označil. Ak sporná strana predloží porote dôvernú verziu svojho písomného stanoviska, vypracuje zároveň na požiadanie člena nedôverný súhrn informácií obsiahnutý v jeho stanovisku, ktorý bude môcť byť zverejnený.

4. Pred prvým veci sa týkajúcim zasadnutím poroty so stranami predložia sporné strany porote písomné vysvetlenia, v ktorých uvedú fakty o prípade a príslušné argumenty.

5. Na svojom prvom zasadnutí so stranami požiada porota stranu, ktorá vznesla žalobu, aby uviedla svoj prípad. Následne na tomto zasadnutí bude strana, proti ktorej bola žaloba vznesená, požiadaná, aby vyjadrila svoj názor.

6. Všetky tretie strany, ktoré oznámili DSB svoj záujem na veci, budú písomne prizvané, aby vyjadrili svoje názory počas prvého, veci sa týkajúceho zasadnutia poroty v časti, ktorá tomu bude venovaná. Tejto časti zasadnutia sa budú môcť zúčastniť všetky takéto tretie strany.

7. Formálne námietky sa uplatnia počas druhého, veci sa týkajúceho zasadnutia poroty. Žalovaná strana bude mať právo ujať sa slova pred stranou žalujúcou. Pred týmto zasadnutím predložia strany porote svoje námietky písomne.

8. Porota môže stranám kedykoľvek položiť otázky a požiadať ich o objasnenie buď v priebehu zasadnutia so stranami, alebo písomne.

9. Sporné strany a všetky tretie strany, ktoré boli prizvané, aby vyjadrili svoj názor v súlade s článkom 10, poskytnú porote písomnú verziu svojich ústnych stanovísk.

10. V záujme úplnej prehľadnosti budú predložené stanoviská, námietky a výpovede vzťahujúce sa k odsekom 5 až 9 vykonané v prítomnosti oboch strán. Okrem toho, písomné predloženie každej strany vrátane akýchkoľvek pripomienok k popisnej časti správy a odpovedí na otázky položené porotou bude dostupné druhej strane.

11. Akékoľvek špecifické dodatkové postupy poroty sú prípustné.

12. Navrhnutý časový harmonogram práce poroty
a) prijatie prvých písomných stanovísk strán
1) žalujúca strana

3 - 6 týždňov,

2) žalovaná strana	2 - 3 týždne,
b) dátum, hodina a miesto prvého, veci sa týkajúceho zasadnutia so stranami, rokovanie s tretími stranami	1 - 2 týždne,
c) prijatie písomných námietok strán	2 - 3 týždne,
d) dátum, hodina a miesto druhého, veci sa týkajúceho zasadnutia so stranami	1 - 2 týždne,
e) predloženie popisnej časti správy stranám	2 - 4 týždne,
f) prijatie pripomienok strán k popisnej časti správy	2 týždne,
g) predloženie dočasnej správy vrátane nálezu a záverov stranám	2 - 4 týždne,
h) konečný termín pre strany na predloženie návrhu k preskúmaniu časti/častí správy	1 týždeň,
i) lehota na preskúmanie správy porotou vrátane možného dodatočného stretnutia so stranami	2 týždne,
j) predloženie záverečnej správy sporným stranám	2 týždne,
k) rozoslanie záverečnej správy členom	3 týždne.

Tento program sa môže zmeniť v prípade nepredvídaného vývoja. Dodatočné zasadnutia so stranami sa budú organizovať v prípade potreby.

DODATOK 4

KONZULTAČNÉ SKUPINY EXPERTOV

Nasledujúce pravidlá a postupy sa budú uplatňovať v konzultačných skupinách expertov vytvorených v súlade s ustanoveniami článku 13 ods. 2.

1. Konzultačné skupiny expertov sú podriadené porote. Ich právomoci a podrobné pracovné postupy stanoví porota, ktorej podajú správu.

2. Účasť v konzultačných skupinách expertov bude podmienená profesionálnymi schopnosťami a skúsenosťami v príslušnej oblasti.

3. Žiadny občan spornej strany nemôže byť členom konzultačnej skupiny expertov bez spoločnej dohody sporných strán s výnimkou neobvyčajných okolností, keď porota usúdi, že vedecký odborný posudok sa nemôže splniť iným spôsobom. Vládni úradníci sporných strán nemôžu byť členmi konzultačnej skupiny expertov. Členovia konzultačnej skupiny expertov v nej pôsobia osobne a nie ako zástupcovia vlády alebo organizácie. Vlády alebo organizácie im preto nebudú dávať inštrukcie týkajúce sa záležitostí, ktorými sa zaoberá konzultačná skupina expertov.

4. Konzultačné skupiny expertov môžu konzultovať a vyhľadávať informácie a technické rady z akéhokoľvek primeraného zdroja. Predtým, ako si takéto informácie alebo technické rady vyžiadajú od príslušného zdroja v právomoci niektorého z členov, oboznámia o tom vládu tohto člena. Ktorýkoľvek člen urýchlene a úplne odpovie na všetky žiadosti konzultačnej skupiny expertov o také údaje, ktoré skupina považuje za nutné a vhodné.

5. Sporné strany budú mať prístup ku všetkým príslušným informáciám poskytnutým konzultačnej skupine expertov, ak nemajú dôverný charakter. Dôverné údaje poskytnuté konzultačnej skupine expertov nebudú zverejnené bez formálneho súhlasu vlády, organizácie alebo osoby, ktorá ich poskytla. V prípade, že takéto informácie požaduje konzultačná skupina expertov, ale ich zverejnenie sa nepovolilo, vláda, organizácia alebo osoba, ktorá informácie poskytla, vypracuje ich nedôverný súhrn.

6. Konzultačná skupina expertov predloží návrh správy sporným stranám s cieľom získať pripomienky a zohľadniť ich, ak je to účelné, v záverečnej správe, ktorá bude taktiež poskytnutá sporným stranám, ale až pri jej predložení porote. Záverečná správa konzultačnej skupiny expertov má len poradnú povahu.